

Laidiens: 25.08.1995., Nr. 128

Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumi

Noteikumi par ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu Latvijas Republikā izstrādāti saskaņā ar:

- 1) Latvijas Republikas Augstākās padomes 1990. gada 29. novembra lēmumu “Par pasākumiem Latvijas Republikas valūtas tirgus izveidošanā”;
- 2) Latvijas Republikas 1990. gada 26. septembra likumu “Par uzņēmējdarbību”;
- 3) Latvijas Republikas 1992. gada 19. maija likumiem “Par bankām” un “Par Latvijas Banku”;
- 4) Latvijas Republikas Ministru kabineta 1994. gada 14. jūnija noteikumiem nr. 117 “Par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un sistēmām”;
- 5) Saeimā 1995. gada 2. februārī pieņemto likumu “Par nodokļiem un nodevām” un Latvijas Republikas Ministru kabineta 1995. gada 31. marta noteikumiem nr. 77 “Noteikumi par valsts nodevu par speciālās atļaujas (licences) izsniegšanu atsevišķiem uzņēmējdarbības veidiem”;
- 6) Latvijas Republikas Augstākās padomes 1991. gada 28. maija lēmumu “Par dokumentu dublikātu, norakstu un izrakstu pareizības apliecināšanu”.

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas uzņēmējdarbība Latvijas Republikā ir atļauta noteiktā kārtībā reģistrētām uzņēmējdarbībām (uzņēmumiem) tikai ar Latvijas Bankas izsniegtu licenci.

Par ārvalstu valūtu pirkšanu uzskatāma arī ārvalstu valūtu maiņa pret citu ārvalstu valūtu.

Uzņēmējdarbībai (uzņēmumam) jāsaņem licence skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai katrai ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas vietai.

Licence ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai nedod tiesības veikt citas banku operācijas.

Uzņēmējdarbībai (uzņēmumam) nav tiesību pārtraukt ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu ilgāk par 30 kalendāra dienām, par to neinformējot Valsts ieņēmumu dienestu un Latvijas Banku.

Uzņēmējdarbībai (uzņēmumam) nav tiesību ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas vietā veikt arī cita veida darbību (šis nosacījums neattiecas uz bankām un banku filiālēm).

1.2. Uzņēmējdarbība (uzņēmums) patstāvīgi izvēlas, kādas ārvalstu valūtas tā pirks un pārdos, nosaka ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas kursus latos un atbild par valūtu pirkšanas un pārdošanas vietā esošo naudas līdzekļu saglabāšanu.

1.3. Uzņēmējdarbības (uzņēmumi) drīkst brīvi pirkt un pārdot ārvalstu valūtu tikai šim nolūkam īpaši ierīkotās valūtu pirkšanas un pārdošanas vietās.

2. Licences saņemšana un anulēšana

2.1. Lai saņemtu licenci ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai, Latvijas Bankā jāiesniedz:

2.1.1. pieteikums, kurā jānorāda uzņēmuma adrese un valūtu pirkšanas un pārdošanas vietas adrese;

2.1.2. uzņēmēj sabiedrības (uzņēmuma) reģistrācijas apliecības noraksts;

2.1.3. uzņēmuma statūti (līgumsabiedrībām — līgums), kuros jābūt paredzētai valūtu pirkšanas un pārdošanas darbībai;

2.1.4. nomas līgums par telpu nomu ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai un dokumenti, kas apliecina telpas iznomātāja īpašuma tiesības (īpašuma apliecība, pirkuma līgums vai citi);

2.1.5. kasieru apmācības kursu darbam ar valūtu beigšanas apliecība;

2.1.6. līgums ar servisa firmu par iegādātā elektroniskā kases aparāta apkalpošanu, kurā uzrādīts apkalpojamā aparāta numurs, uzstādīšanas vieta;

2.1.7. kases aparāta tehniskās pases oriģināls, kas reģistrēts Valsts ieņēmumu dienestā;

2.1.8. Valsts ieņēmumu dienesta izziņa par stāšanos nodokļu maksātāju uzskaitē un pilnīgu norēķināšanos ar budžetu vai pašvaldības (pēc nodokļu maksātāja juridiskās adreses) izziņa uzņēmēj sabiedrībām (uzņēmumiem), kas saskaņā ar 1995. gada 9. februārī Saeimas pieņemtā likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” 2. panta 4. daļā noteikto kļūst par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājiem;

2.1.9. kases grāmata;

2.1.10. dokuments, kas apstiprina valsts nodevas samaksu Finanšu ministrijas Valsts kases departamenta Norēķinu centra kontā.

2.1.11. Punkta 2.1. apakšpunktos 2.1.2. un 2.1.3. minēto dokumentu norakstiem jābūt notariāli apliecinātiem. Citu nolikumā minēto dokumentu norakstu pareizību jāapliecina ar uzņēmēj sabiedrības (uzņēmuma) vadītāja vai atiecīgi pilnvarotas amatpersonas parakstu un uzņēmēj sabiedrības (uzņēmuma) zīmogu. Norakstā jānorāda tā izdošanas datums un jāizdara atzīme par to, ka dokuments atrodas attiecīgās uzņēmēj sabiedrības (uzņēmuma) lietā. Uz vairākām lapām rakstītu dokumentu norakstiem jābūt numurētiem un caurauklotiem. Dokumentu norakstos nedrīkst būt dzēsumi, pierakstījumi, svītrojumi un citi nepaskaidroti labojumi.

2.2. Latvijas Banka uzņēmēj sabiedrības (uzņēmuma) pieteikumu izskata 30 kalendāro dienu laikā, skaitot no dienas, kad iesniegti visi dokumenti, kas minēti punkta 2.1. apakšpunktos.

2.3. Speciālā atļauja (licence) tiek izsniegta uz gadu, izņemot gadījumus, kad telpu nomas līgums noslēgts uz īsāku laiku.

2.3.1. Bankām un to filiālēm ar ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu bankas telpās (pēc adreses, kāda norādīta licencē bankas operāciju veikšanai, filiālēm — to nolikumā) atļauts nodarboties laikā, kas norādīts licencē bankas operāciju veikšanai, ar nosacījumu, ka licencē bankas operāciju veikšanai ir norādīts darbības veids — “ārvalstu valūtu pirkšana un pārdošana skaidrā naudā”. Ja banka veic ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu ārpus bankas vai bankas filiāles telpām, licence ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai jāsaņem punktā 2.1. noteiktajā kārtībā (uz gadu, izņemot gadījumus, kad telpu nomas līgums noslēgts uz īsāku laiku). Ja bankai licence bankas operāciju veikšanai tiek atsaukta, par atsauktām jāuzskata arī visas bankai izsniegtās licences ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai.

2.3.2. Valsts nodeva par speciālās atļaujas (licences) ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai izsniegšanu katrai valūtas maiņas vietai ir jāmaksā Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā 1 800 latu apmērā.

2.3.3. Valsts nodeva par speciālās atļaujas (licences) ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai pārreģistrāciju jāmaksā Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā 180 latu apmērā.

Valsts nodevu ieskaita valsts pamatbudžetā pirms speciālās atļaujas (licences) ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai izsniegšanas vai pārreģistrācijas. Par šīs valsts nodevas apmaksu Latvijas Banka izdara atzīmi uz speciālās atļaujas (licences).

Ja speciālās atļaujas (licences) darbības laiks ir beidzies un uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums) 7 kalendāra dienu laikā nav iesniegusi dokumentus licences pārreģistrācijai, licence tiek uzskatīta par atsauktu; šajā gadījumā darbības turpināšanai jāsaņem jauna licence un jāsamaksā valsts nodeva Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā 1 800 latu apmērā kā par jaunas licences saņemšanu.

2.4. Latvijas Bankas pilnvarotai personai ir tiesības veikt pārbaudes ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas vietās. Pārbaudes veicamas bez iepriekšēja brīdinājuma un saskaņošanas.

Par gadījumiem, kad ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšana un pārdošana notiek bez speciālas atļaujas (licences), Latvijas Banka ziņo Valsts ieņēmumu dienestam un attiecīgajai policijas iestādei.

2.5. Latvijas Bankai ir tiesības atsaukt licenci, ja uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums):

2.5.1. neievēro Latvijas Republikas likumus un šos noteikumus;

2.5.2. sniegusi nepatiesas ziņas;

2.5.3. pārtraukusi darbību ilgāk par 30 kalendāra dienām un par to nav informējusi Valsts ieņēmumu dienestu un Latvijas Banku;

2.5.4. ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas vietā veikusi arī cita veida darbību (šis nosacījums neattiecas uz bankām un banku filiālēm);

2.5.5. izsniegusi klientam viltotas naudas zīmes;

2.5.6. nav sniegusi ziņas par iepirkto un pārdoto valūtu Latvijas Bankai tās noteiktajos termiņos;

2.5.7. neveic regulāras iemaksas valsts budžetā saskaņā ar likumu, kā arī nesniedz regulārus pārskatus (ziņas) par budžetā veiktajiem atskaitījumiem Valsts ieņēmumu dienestam;

2.5.8. atzīta par maksātnespējīgu vai bankrotējušu.

2.6. Par licences atsaukšanu Latvijas Banka rakstiski paziņo:

2.6.1. uzņēmēj sabiedrībai (uzņēmumam);

2.6.2. Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles departamentam;

2.6.3. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram;

2.6.4. Iekšlietu ministrijai.

2.7. Atsauktā licence 7 kalendāro dienu laikā jāatdod Latvijas bankai.

2.7.1. Uzņēmēj sabiedrībām (uzņēmumiem), kurām licence atsaukta, jaunas licences ārvalstu valūtu pirkšanai un pārdošanai 90 kalendāra dienu laikā netiek izsniegtas. Ja uzņēmēj sabiedrībai (uzņēmumam) ir izsniegtas vairākas licences ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai, tad, atsaucot licenci vienai valūtas pirkšanas un pārdošanas vietai, citas izsniegtās licences nezaudē spēku.

Pēc tam, kas uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums) ir samaksājusi valsts nodevu kā par jaunas licences izsniegšanu Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā 1800 latu apmērā, Latvijas Bankai ir tiesības lemt par jaunas licences izsniegšanu.

2.7.2. Ja uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums) atkārtoti pieļauj Latvijas Republikas likumu un šo noteikumu pārkāpumus un tai jau ir bijusi atsaukta licence, licence tiek atsaukta bez tiesībām iesniegt jaunas licences izsniegšanas pieteikumu.

2.8. Izbeidzoties licences termiņam, tā jāatdod Latvijas Bankai. Tikai pēc tam var saņemt jaunu licenci darbības turpināšanai.

2.9. Licences dublikāts, ja licence zaudēta ugunsgrēka, plūdu u.c. stihisku nelaimju rezultātā, tiek izsniegts, samaksājot valsts nodevu Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā 3 latu apmērā.

2.10. Licences nozaudēšanas gadījumā jāsaņem jauna licence, samaksājot valsts nodevu kā par licences pārreģistrāciju Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā 180 latu apmērā, izņemot gadījumus, kad licence ir prettiesiski izgājusi no tās turētāja valdījuma un par šo faktu ir ierosināta krimināllieta.

2.11. Pārtraucot darbu ilgāk par 30 kalendāra dienām, kā arī pilnīgi pārtraucot valūtas pirkšanas un pārdošanas operācijas, licence jāatdod Latvijas Bankai.

3. Valūtas pirkšanas un pārdošanas operācijas

3.1. Uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums) pērk un pārdod ārvalstu valūtas par latiem.

3.2. Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas operācijas jāuzskaita atsevišķi no citiem darbības veidiem.

3.3. Uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums) nosaka ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas kursu latos. Uzņēmēj sabiedrība (uzņēmums) ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas kursu drīkst mainīt darbdienas laikā, par to savlaicīgi informējot klientus. Valūtas kursa izmaiņas jāfiksē uzņēmēj sabiedrību (uzņēmumu) uzskaitē — kases grāmatā (1.pielikums).

3.4. Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas telpai jābūt slēgtai un norobežotai no cita veida darbības. Šis nosacījums neattiecas uz bankām un to filiālēm.

3.5. Ārvalstu valūtu skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas vietā jābūt norādei par piederību konkrētai uzņēmēj sabiedrībai (uzņēmumam), tās adresei, tālruņa numuram, konkrētā brīža ārvalstu valūtas skaidrās naudas pirkšanas un pārdošanas kursiem, skaidri salasāmiem valūtu kodu vai šifru nosaukumiem, kā arī norādei, ka klientam par veikto darījumu jāsaņem čeks.

3.6. Pērkot vai pārdodot valūtu, klientam nav jāuzrāda personības dokuments. Pēc klienta lūguma uzņēmēj sabiedrības (uzņēmuma) kasierim darījumu apliecināšanā dokumentā — čekā — jāieraksta klienta uzvārds, pamatojoties uz uzrādīto personības dokumentu, kā arī klientam izsniegtās valūtas banknošu numuri.

4. Prasības, kas jāievēro, strādājot ar kases aparātu